

חומת סביב

הספור המפלא של
סר משה מונטיפיורי
וירושלים.

מונש באהבה לתלמידים אוהבי ה'

בתוך החומות: חיים של תפלה וצפיפות

לפני כמאה וחמשים שנה, כל היהודים
בירושלים גרו רק בתוך חומות העיר
העתיקה.

★ המקום היה קטן מאוד.

☞ היה צפוף נורא.

★ כמעט לא היה אויר לנשם.

אך היהודים אהבו את העיר הקדושה
והודו לה' על שהם גרים בה.

הַפֶּחַד מִהַמָּרְחֵב הַפֶּתוּחַ

אם כל כך צפוף בפנים, למה לא יצאו לגור בחוץ?

- בחוץ לא היתה שום חומה!
- האנשים פחדו שאין מה שיגן עליהם מאויבים ושרדדים.
- אף אחד לא העז לבנות בית מחוץ לחומה הבטוחה.

שְׁלִיחַ נֶאֱמָן לְעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׁלַח אִישׁ חָסֵד כְּדִי
לְעֶזֶר: מֹשֶׁה מוֹנֵטִיפִיּוֹרִי.

- ♦ הוא הָיָה נָדִיב יְהוּדִי צַדִּיק וְעָשִׂיר.
- ♦ הוא רָאָה אֶת הַצְּפִיפּוֹת בִּירוּשָׁלַיִם
וְהִרְגִּישׁ צֶעַר עֲמֻק.
- ♦ הוא הִחְלִיט לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה גָדוֹל
לְמַעַן אֲחִיו הַיְּהוּדִים.

שׁוֹבְרִים אֶת הַצְּפִיפּוֹת! שׁוֹבְרִים אֶת הַצְּפִיפּוֹת!

- מַעֲשֵׂה מוֹנְטִיפִיּוֹרִי קָנָה אֶדְמָה מִחוּץ
לְחֻמּוֹת וּבָנָה שְׂכוֹנָה חֲדָשָׁה וַיָּפֶה:
בָּתִּים חֲדָשִׁים וּמְרוּוָּחִים!

- אֲוִיר נָקִי וְצֶחַ!
- לְכָל מְשֻׁפָּחָה – בֵּית מְשֻׁלָּה!

כָּלֶם הָיוּ בְּטוֹוָחִים
שֶׁהַיְּהוּדִים יָרוּצוּ לָגוֹר
שָׁם בְּשִׁמְחָה...

אֵף אֶחָד לֹא בָּא!
הַהִפְתָּעָה הִיְתָה גְּדוֹלָה:
הַבָּתִּים עָמְדוּ רִיקִים!

- הַיְּהוּדִים רָאוּ אֶת הַבָּתִּים הַיְּפִים,
אָבֵל מֵאֲנוּ לַעֲזֹב.
- הַפֶּחַד לִישֹׁן מִחוּץ לַחוֹמָה בִּלְיָלָה
הָיָה חָזָק מְדִי.
- מָה יַעֲשֶׂה הַנָּדִיב? כִּיצַד יַעֲזֹר
לָהֶם לְהִתְגַּבֵּר עַל הַפֶּחַד?

שֶׁכָּר לְמִי שֶׁמוֹכֵן לְגוֹר בְּבֵית חֲדָשׁ!

מוֹנִטִּיפִיּוֹרִי הֵבִין שְׁעָלָיו לַעְזוֹר לָהֶם לַעֲשׂוֹת אֶת הַצֵּדֶד הָרָאוּשׁוֹן בְּאַמוּנָה.

- הוּא הַחֲלִיט: אֲנִי אֲשַׁלֵּם כֶּסֶף לְכָל מִי שֶׁיִּסְכֵּם לַעֲבֹר!
- בְּמָקוֹם שֶׁהָאֲנָשִׁים יִשְׁלְמוּ עַל הַבֵּית, הֵם קִבְּלוּ עָלָיו כֶּסֶף.
- הַפְּתָרוֹן הַזֶּה נָתַן לְכַמָּה יְהוּדִים אֶת הָאִמָּץ לְנִסּוֹת.

יְצִיָּאָה בְּאַמוּנָה

לֹאט לֹאט, צַעַד אַחֲרֵי צַעַד, קָרָה הַפֶּלֶא:

- מִשְׁפָּחָה רִאשׁוֹנָה אֲזָרָה אִמָּץ וְעִבְרָה.
- אַחֲרֶיהָ עוֹד מִשְׁפָּחָה, וְעוֹד אַחֶת...
- הֵם הִתְפַּלְלוּ לַה' שִׁשְׁמֹר עֲלֵיהֶם מִחוּץ לַחֲוּמוֹת, וְגִלּוֹ שֶׁהַמָּקוֹם טוֹב וּבָטוּחַ.

חַיִּים חֲדָשִׁים פּוֹרְחִים

- הַשְׁכּוֹנָה הַחֲדָשָׁה הִתְמַלְּאָה בִּיהוּדִים יְקָרִים וּבְקוֹל תּוֹרָה וּתְפִלָּה!
- כֻּלָּם רָאוּ שְׂאֵפָנָשׁ לַחֲיִיּוֹת בְּבִטְחוֹן גַּם לֹא הִחוּמָּה הַגְּבוּהָה עֲשׂוּיֵית הָאָבֶן.
- אֲבָל מָה בְּאַמֶּת שָׁמַר עֲלֵיהֶם?
- אֲבָל מָה בְּאַמֶּת שָׁמַר עֲלֵיהֶם? הַסּוּד טָמוּן בְּנְבוּאָה עֲתִיקָה...

הסוד הגדול: ההבטחה של הנביא

הנביא זכריה נבא נבואה מדהימה על ירושלים:
"וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמָה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב,
וְלִכְבוֹד אֶהְיֶה בְּתוֹכָהּ"
(זכריה ב, ט).

את הפסוק הזה אנו מזכירים בתפלת נחם
בתשעה באב. מה פרוש חומת אש?

חומה של אבנים ממול חומה של שמים

- חומת אש של ה' (השגחה אלוקית):
ה' יתברך מטיל מורא ופחד על אויבי ישראל! הם מפחדים להתקרב. כך העיר מגנה, אף על פי שאין סביבה קיר החוסם את האויר והמרחב.

- חומה עשויה אבני מצד (חומה רגילה):
מגנה רק בגלל הגבה והחזק של האבנים.
יש בה חסרון - היא סוגרת ומצפיפה.

ירושלים של ימינו: פלא עצום!

היום, כשאנחנו מסתכלים סביב, אנו רואים
שהנבואה התגשמה!

- יהודים רבים כל כך גרים בשכונות גדולות מחוץ לחומות.
- ירושלים התפשטה לכל הכוונים, מלאת ילדים, תורה ושמחה.
- הכל – בלי שום חומת אבן!

הָאֵשׁ שֶׁשׁוֹמֶרֶת עָלֵינוּ

כְּשֶׁאֲנַחֲנוּ הוֹלְכִים הַיּוֹם בְּרָחוֹב בִּירוּשָׁלַיִם בְּבִטְחוֹן, אֲנַחֲנוּ
יְכוֹלִים לִרְאוֹת מִמָּשׁ אֶת הַפְּסוֹק חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב.
אֲנוּ מְבִינִים שֶׁאֵין צֶרֶךְ בְּחוֹמָה שֶׁל אֲבָנִים, כִּי ה' עֹצְמוֹ שׁוֹמֵר!

מַה לְמַדְנוּ מִהַסְפּוֹר?

3. הַאֲמוּנָה:

לְמַדְנוּ לְבִטָּח בֵּה', שֶׁהוּא
הַשּׁוֹמֵר הָאֱמֵתִי – חֹמַת
אֵשׁ סָבִיב לְעַמּוֹ וּלְעִירוֹ.

2. הַמַּעֲשֵׂה:

עַל יְדֵי עֲזָרָה, חֶסֶד (וּכְצַת
כְּסֵף), סָר מַעֲשֵׂה מוֹנְטִיפּוֹרִי
עֶזֶר לְהִתְגַּבֵּר עַל
עַל הַפֶּחַד.

1. הַקִּשִּׁי:

הַחֹמָה הַגִּוּנָה, אֲךֹ
עֲצָרָה אֶת הַצְּמִיחָה
(צְפִיפּוֹת).

נוֹדָה לַה' עַל יְרוּשָׁלַּיִם

בְּכָל פַּעַם שֶׁנִּרְאָה תְּמוּנָה שֶׁל יְרוּשָׁלַּיִם הַגְּדוֹלָה, אוֹ נִבְקֵר בְּרַחוּבוֹתֶיהָ,
נִזְכֹּר אֶת אוֹתוֹ חֶסֶד עֲצוּם, נִזְכֹּר אֶת הַנְּבוּאָה שֶׁהִתְקִימָהּ,
וְנוֹדָה לַה' עַל כֹּךָ שֶׁהוּא מִגֵּן וְשׁוֹמֵר עָלֵינוּ תָּמִיד, מֵאִזּוֹ וְעַד הַיּוֹם!

